

بغرمایید بیرون

اسرائیل پروژه مهاجرت «داوطلبانه» از غزه را کلید زده است

فلسطینیان در پی همدار تخلیه ارتش اسرائیل، با اندکی وسایل از رفح به مناطق دیگر می‌روند

مهسا جعفری‌فر

۲۸ اسفند ۱۴۰۳ اسرائیل آتش‌بس سه‌مرحله‌ای را که به سختی بر سر آن توافق شده بود، پیش از ورود به مرحله دوم شکست و بار دیگر حملاتش به غزه را از سر گرفت این بار اما با رویکردی متفاوت نسبت به گذشته. زرمه‌هایی که تا دیروز در حاشیه گفت‌وگوهای راست‌گرایانه اسرائیل بودند حالا به نظر می‌رسد به سیاست رسمی دولت اسرائیل تبدیل شده‌اند؛ اجرای طرح «مهاجرت داوطلبانه» فلسطینیان از نوار غزه. طرحی که البته ریشه‌اش به سال‌ها پیش برمی‌گردد، اما حالا با حمایت صریح و بی‌سابقه رئیس‌جمهور آمریکا شکلی عملی‌تر به خود گرفته.

اسرائیل مشتاق اجرای طرح ترامپ

ماجرای دو ماه پیش آغاز شد زمانی که ترامپ طرح خروج فلسطینیان از غزه و تبدیل آن به رویبرای خاورمیانه را مطرح کرد. این طرح علی‌رغم اینکه با مخالفت شدید بخش بزرگی از جامعه جهانی روبه‌رو شد، به وضوح در میان جریان اصلی اسرائیل مورد توجه قرار گرفت. دوشنبه ۱۸ فروردین ۱۴۰۴ ترامپ بار دیگر در دیدار با نتانیاهو تأکید کرد: «می‌خواهیم غزه را به منطقه آزاد تبدیل کنیم. غزه نباید از دست آمریکا خارج شود. بازسازی غزه سال‌ها طول می‌کشد و باید به ساکنان این منطقه فرصت «خروج» داده شود. کشورهایی هم هستند که از این ایده حمایت می‌کنند.» نتانیاهو نیز اضافه کرد: «اسرائیل متعهد است به مردم غزه اجازه دهد آزادانه انتخاب کنند تا به هر کجا که می‌خواهند بروند.»

۱۹ اسفند ۱۴۰۳ گروه لابی «سرزمین اسرائیل» که با حدود ۸۰ نماینده بزرگ‌ترین لابی در پارلمان اسرائیل است از طرح ترامپ حمایت کرد و اسموتیچ، وزیر دارایی اسرائیل در کنست اعلام کرد دولت به رهبری بنیامین نتانیاهو و وزیر دفاع، اسرائیل کاتز، در حال کار برای ایجاد یک اداره مهاجرت است که قرار است خروج ساکنان فلسطینی از نوار غزه را پیگیری کند. در ادامه او تخمین زد اگر ما روزانه ۵۰۰۰ نفر را خارج کنیم، یک سال طول می‌کشد. تدارکات پیچیده است زیرا ما باید بدانیم چه کسی به کدام کشور می‌رود. این یک اقدام لجستیکی عظیم خواهد بود و مسئله بودجه مورد نیاز برای این اقدام پیچیده نیز مانعی بر سر راه اجرای آن نخواهد بود. کمتر از ۱۰ روز بعد، آتش‌بس شکسته شد و اسرائیل مجدداً حملاتش را به غزه از سر گرفت.

۴ روز بعد از شروع مجدد جنگ، کابینه امنیتی اسرائیل در ۲ فروردین ۱۴۰۴ طرح ایجاد «اداره مهاجرت داوطلبانه» را تصویب کرد. اسرائیل کاتز، وزیر دفاع اسرائیل در این رابطه گفت: «ما مصمم هستیم که چشم‌انداز دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور آمریکا مبنی بر اجازه خروج داوطلبانه برای ساکنان غزه که مایل به مهاجرت به نقاط مختلف جهان هستند را محقق سازیم.» اخیراً یاکوف (کوبی) بلیتشتاین به عنوان رئیس اداره مهاجرت داوطلبانه منصوب شد و در اطلاعیه انتصابش عنوان شد که این نهاد موظف است شرایط خروج داوطلبانه و ایمن ساکنان غزه به کشورهای ثالث را فراهم کند که شامل تأمین امنیت افراد، ایجاد مسیرهای عبور مشخص و ایست‌های بازرسی، و

هماهنگی برای زیرساخت‌های زمینی، دریایی و هوایی برای رسیدن به مقصد نهایی است.

در جست‌وجوی مقصدی برای تبعید

طبق گزارش CBS، دفتر نتانیاهو و دولت ترامپ با دولت‌های سودان و سومالی و سوریه درباره پذیرش آوارگان غزه گفت‌وگو کرده‌اند. گزارشی از آسوشیتدپرس نشان می‌دهد که مقامات آمریکا و اسرائیل با منطقه خودمختار سومالی‌لند (منطقه جداسده سومالی) نیز تماس گرفته‌اند. یک مقام اسرائیلی به تایمز اسرائیل گفت که بیشتر این تماس‌ها از سوی آمریکا صورت می‌گیرد. مدتی قبل نتانیاهو نیز موساد را مأمور کرد کشورهایی را پیدا کند که با پذیرش تعداد زیادی از فلسطینی‌های آواره از نوار غزه موافقت کنند.

گام‌های کوچک برای هدف بزرگ

خروج برخی از خانواده‌های فلسطینی از غزه که سال‌ها با رد شدن درخواست‌ها و تأخیرهای متعدد روبه‌رو بودند همزمان با تشدید تلاش‌های اسرائیل برای آواره کردن ساکنان فلسطین پرسش‌های زیادی را درباره زمان‌بندی و اهداف پشت این اقدامات اسرائیلی به وجود آورده. به گزارش JNS، اخیراً یک گروه ۷۰ نفره از فلسطینیان که اعضای خانواده‌ان‌ها قبال‌دارای گذرنامه‌های خارجی بودند با هماهنگی صلیب سرخ از گذرگاه کرم‌ابوسالم از غزه خارج شدند و از طریق فرودگاه رامون (واقع در جنوب اسرائیل) به کشورهای اروپایی خصوصاً آلمان منتقل شدند. اداره جمعیت و مهاجرت اسرائیل اعلام کرد: «ده‌ها تن از مردم غزه با همراهی دیپلمات‌های آلمانی به لایپزیک آلمان منتقل شدند. از آغاز طرح، صدها فلسطینی به کشور ثالث منتقل شده‌اند که بیشتر آن‌ها به آلمان، رومانی و امارات رفته‌اند.» وزارت خارجه آلمان این مسئله که انتقال تعدادی از فلسطینیان به آلمان بخشی از تلاش‌های مهاجرت بوده را رد کرد، اما سخنگوی اداره جمعیت و مهاجرت در پاسخ به برلین در مصاحبه با JNS گفت: «این‌ها حقایق هستند. اینجا بحثی وجود ندارد.»

کانال ۱۲ اسرائیل مدتی پیش گزارش داد طرحی آزمایشی پس از گفت‌وگوهای گسترده با دولت اندونزی با هدف اعزام ۱۰۰ فلسطینی به اندونزی برای کار در پروژه‌های ساخت و ساز کلید خورده و در صورت موفقیت، به هزاران نفر تعمیم خواهد یافت. بر اساس قوانین بین‌المللی، هر کس که غزه را برای کار ترک کند، اجازه بازگشت دارد. زیرا به هر حال، اگر خروج «داوطلبانه» باشد، اسرائیل در تئوری باید تضمین کند کسانی که غزه را ترک می‌کنند نیز می‌توانند بازگردند. با این حال، کانال ۱۲ اظهار امیدواری کرد تا اقامت در اندونزی طولانی‌مدت باشد. اخیراً پراپو سوپیاننو، رئیس‌جمهور اندونزی، اعلام کرد آماده‌اند به صورت موقت از فلسطینیان آسیب‌دیده در جنگ غزه میزبانی کنند و تخمین زد که ممکن است موج اول شامل حدود ۱۰۰۰ نفر باشد.»

خروج داوطلبانه اجباری!

مدتی قبل، اسرائیل کاتز، وزیر دفاع اسرائیل، به ارتش دستور داد مناطق

بیشتری از غزه را تصرف کند و تهدید کرد که در صورت آزاد نشدن تمام گروگان‌های باقی‌مانده، اسرائیل بخش‌هایی از نوار غزه را به‌طور دائم اشغال خواهد کرد. پس از آن نتانیاهو اعلام کرد کریدور جدیدی به نام موراک در حال شکل‌گیری است که رفح را از خان یونس جدا می‌کند. او آن را فیلادلفیای ۲ نامید به این معنا که استان رفح به منطقه حائل میان مصر و غزه اضافه خواهد شد و فلسطینیان مجاز به بازگشت به آن نیستند. حتی قبل از عملیات فعلی ۱۷ درصد از مساحت غزه تحت عنوان مناطق حائل در اشغال اسرائیل بود. الجزیره گزارش می‌دهد که اکنون ۶۵ درصد غزه به عنوان منطقه ورود ممنوع برای فلسطینیان اعلام شده. گاردین گزارش داد اسرائیل بخش‌های وسیعی از غزه را به منطقه مرگ تبدیل کرده و نظامیان اسرائیلی به سوی هر کسی که در این مناطق باشد، شلیک می‌کنند.

در همین رابطه یینون ماگال، روزنامه‌نگار راست‌گرای اسرائیلی ادعا کرد طرح فعلی اسرائیل در غزه این است؛ اول، جمعیت را در یک یا چند منطقه بسته و محصور منتقل و نگهداری کنند؛ سپس گرسنگی، ناامیدی و ویرانی سبب شود خود فلسطینی‌ها شروع به اصرار برای مهاجرت کنند.

بیش از یک ماه است اسرائیل ورود غذا، دارو، سوخت و کمک‌های بشردوستانه را به غزه تعلیق کرده. در این شرایط مهاجرت گزینه‌ای اجباری برای بقاست. جنبش «صلح اکنون» می‌گوید: «وقتی زندگی در یک مکان به خطر بمباران و محاصره غیرممکن می‌شود، ترک آن مکان دیگر هیچ معنایی از داوطلبانه بودن ندارد.»

اخراج آسان نیست

با اینکه خروج تعداد کمی از فلسطینیان در سکوت آغاز شده اما اجرای طرح مهاجرت داوطلبانه چه در سطح نظامی و چه در سطح سیاسی با موانع جدی مواجه است. کشورهای عربی منطقه دست‌کم در حال حاضر با این طرح مخالف‌اند. به علاوه، این طرح احتمالاً به مرگ گروگان‌ها و تبعات سیاسی سنگین برای دولت اسرائیل منجر خواهد شد و مشخص نیست آیا ارتش حاضر است به‌طور کامل این طرح را اجرا کند؟ مدتی قبل حدود ۹۵۰ افسر و سرباز ذخیره و بازنشسته نیروی هوایی ارتش اسرائیل در نامه‌ای خواستار آزادی همه اسرا حتی به بهای توقف جنگ شدند که با تهدید فرمانده نیروی هوایی به اخراج مواجه شدند. آن‌ها معتقدند ادامه جنگ بیشتر در جهت منافع سیاسی و شخصی نتانیاهو قرار دارد نه منافع امنیتی. نیروهای ذخیره ارتش نیز با خستگی شدید روبه‌رو هستند و در همین رابطه مواردی از امتناع از خدمت گزارش شده است.

همچنین به دلیل تجربه‌های تلخ آوارگی فلسطینیان در سال‌های ۱۹۴۸ و ۱۹۶۷، احتمالاً بسیاری از ساکنان غزه از ترک آن امتناع خواهند کرد. یکی از بازماندگان جنگ ۱۹۴۸ در مصاحبه با گاردین گفت: «آرزو می‌کند به جای ترک خانه‌هایشان در آن زمان، با مرگ روبه‌رو می‌شدند و گفت آن‌ها مجدداً نکبه را تکرار نخواهند کرد.»

پانوشته: ربیورا: نوار ساحلی لوکس و گردشگری، مثل جنوب فرانسه.